

שיעור רפז

מ"ע רלה. מל"ת רנה. רנה.

מצוה רלה היא שצונו בדין עבד כנעני. והוא שנעבוד בו לעולם ושאינן לו חירות אלא בשן ועין והוא הדין לשאר איברים שאינן חוזרין כמו שבא הפירוש המקובל. והוא אמרו לעולם בהם תעבודו וכתוב וכי יכה איש וגו'. ולשון גמרא (גיטין דף ל"ח:) כל המשחרר עבדו עובר בעשה דכתיב לעולם בהם תעבודו ובא בתורה שהוא משתחרר בשן ועין. וכבר התבארו משפטי מצוה זו על השלמות בקדושים וגיטין. (בהר סיני, הלכות עבדים פ"ה):

מצוה רנה הזהירנו מלהשיב עבד שברח מחוץ לארץ לארץ ישראל לאדוניו ואע"פ שאדוניו ישראל אחר שברח מחוץ לארץ לא יושב לו, אבל ישחרר אותו ויכתוב עליו דמיו בחוב, והוא אמרו יתעלה לא תסגיר עבד אל אדוניו. והתבאר בגיטין (דף מ"ה) שבעבד שברח מחו"ל לא"י הכתוב מדבר שיהיה הדין בו שיכתוב שטר חוב בדמיו עליו ויכתוב לו גט חירות ולא ישוב לעבדותו בשום פנים להסתופפו במקום טהור הנבחר בקבוץ הנכבד, ושם התבארו משפטי מצוה זו. (תצא, הלכות עבדים פ"ח):

מצוה רנה שהזהירנו גם כן מאונאת העבד הבורח אליו. והוא אמרו יתעלה עמך ישב בקרבך בטוב לו לא תוננו. ולשון ספרי לא תוננו זו אונאת דברים, כי כמו שהזהיר יתעלה לאו לאונאת הגר לחולשתו וגנותו הוסיף גם כן לאו שלישי באונאת העבד שהוא יותר חלוש הנפש ושפל יותר מן הגר שלא תאמר זה העבד לא יתבייש מאונאת דברים. ומבואר הוא שזה העבד שדבר בו הכתוב ודין הגר שהזהיר מאונאתו אמנם הם קבלו התורה על עצמם, והם גרי צדק. (שם, שם):